

NOTAT

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Klimatilpasning, vandsektor og
grundvand
J.nr. NST-4400-00015
Ref. malas/ancma
Den 7. december 2012

Høringsnotat

vedrørende

Forslag til lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v. og lov om vandløb (Spildevandsforsyningselskabers opkrævning af bidrag til selskabernes medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand)

Lovudkastet blev sendt i ekstern høring den 9. november 2012 med frist for at afgive høringssvar den 19. november 2012. Den 13. november 2012 afholdt Naturstyrelsen informationsmøde for interesserede høringssparter.

Udkastet blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer. Naturstyrelsen har modtaget i alt 18 høringssvar, hvoraf 2 oplyser, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Følgende høringssparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget:
KL, DANVA, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odsherred Kommune, Københavns Energi, Aarhus Vand, Greve Solrød Forsyning, Holbæk Forsyning, VandCenterSyd, Frederiksberg Forsyning A/S, Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer, Dansk Byggeri, Dansk Miljøteknologi, Haveselskabet og Advokatrådet/Advokatsamfundet.

Følgende høringssparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til lovforslag:
Herning Kommune og Danske Revisorer.

Svarene har berørt følgende punkter:

- a) Rollefordeling mellem spildevandsforsyningselskaber og kommuner
- b) Udgiftsfordeling og forholdet til vandsektorloven, herunder prisloftsreguleringen og tilknyttede aktiviteter
- c) Anvendelsesområde og dokumentationskrav
- d) Økonomiske konsekvenser af lovforslaget
- e) Betalingsstrukturen i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber
- f) Øvrige forhold

Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, er der foretaget mindre indholdsmæssige ændringer og lovtekniske justeringer i lovforslaget.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar til de ovennævnte punkter og Naturstyrelsens kommentarer hertil. Ønskes der detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold, henvises der til de afgivne høringssvar.

En del af de modtagne hørings svar indeholder bemærkninger angående spørgsmål, som vil skulle fastlægges nærmere i udmøntende bekendtgørelser, ligesom der lægges vægt på, at høringsparterne inddrages i udarbejdelsen af de udmøntende bekendtgørelser. Naturstyrelsen bemærker hertil, at de udmøntende bekendtgørelser naturligvis vil blive sendt i høring med henblik på inddragelse af bemærkninger fra høringsparterne. De bemærkninger, der er modtaget i forbindelse med høringen af lovforslaget, og som vedrører den udmøntende del, vil indgå i forbindelse med udarbejdelse af de udmøntende bekendtgørelser.

a) Rollefordelingen mellem spildevandsforsyningsselskaber og kommuner

(KL, DANVA, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Frederiksberg Kommune, Københavns Energi, Aarhus Vand, Greve Solrød Forsyning, VandCenterSyd, Dansk Miljøteknologi, Landbrug & Fødevarer)

Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Københavns Energi, Aarhus Vand, Greve Solrød Forsyning, VandCenterSyd og DANVA mener, at spildevandsforsyningsselskaberne skal gives en større rolle i forhold til at gennemføre klimatilpasningen. Greve Solrød Forsyning anfører, at det bør være muligt for spildevandsselskaberne at initiere klimatilpasningsprojekter. Københavns Kommune og Aarhus Kommune bemærker, at spildevandsforsyningsselskaberne bør stå som projekt- og anlægsejer af klimatilpasningsanlæggene. Københavns Kommune nævner, at dette dog skal gøres på en måde, så man sikrer, at kommunen fortsat har mulighed for indflydelse på valg og udformning af de overfladeløsninger mv., som påvirker udformningen af byens rum. Aarhus Kommune og Aarhus Vand anbefaler en sammenhængende klimaindsats lige fra håndtering af regn til skybrud med skadevoldende oversvømmelser til følge.

DANVA opfordrer til, at kompetencefordelingen bliver genovervejet, så den nye lov i højere grad tillader vandselskaberne at finansiere, designe, planlægge og drive klimatiltag både over og under jorden. DANVA bemærker også, at det bør være selskaberne, der driver de dele af projekterne, der har med afledning af tag- og overfladevand at gøre, og som selskaberne har finansieret.

Aarhus Kommune, Frederiksberg Forsyning A/S, Københavns Energi, Dansk Miljøteknologi og DANVA nævner behovet for klarhed i rolle- og kompetencefordelingen, herunder dels at en uklar rollefordeling vil hæmme kommunernes og spildevandsforsyningsselskabernes indsats mod klimaforandringer og dels, at det udsendte lovforslag ikke indeholder den fornødne klarhed.

Landbrug & Fødevarer nævner, at lovforslaget udspringer af et presserende behov for klimatilpasninger i Danmark, og anerkender behovet for store investeringer i klimatilpasning, men har den holdning, at klimatilpasningen i højere grad bør skattefinansieres frem for takstfinansieres. VandCenterSyd finder, at ansvar for opgaven og dens finansiering bør følges ad. VandCenterSyd påpeger, at det er nødvendigt, at ansvarsfordelingen mellem det kommunale beredskab og vandselskaberne beskrives nøjere i lovforslaget, herunder fordelingen af finansieringen mellem det kommunale beredskab og vandselskaberne.

Aarhus Kommune, Aarhus Vand og Københavns Energi bemærker, at den enkelte lodsejer fortsat har en meget væsentlig rolle at spille i forhold til at beskytte sin ejendom mod oversvømmelser. En del af klimatilpasningen er ”det offentliges ansvar” – en anden del er den enkelte borgers efter ”nytte

og gavn-princippet". Klare mål og klare definitioner af ansvarsfordelingen skal sikre, at den enkelte borger vil vide helt præcist, hvad der er hans/hendes ansvar – og hvem der er ansvarlige for resten. Det foreslås, at lovforslaget udvides på dette område.

Frederiksberg Kommune påpeger endvidere den problemstilling, at spildevandsselskabet ikke har kontrol med anlægget efter en given periode på grund af f.eks. byomlægning.

Naturstyrelsens bemærkninger

Med hensyn til den foreslåede rollefordeling fremgår det af Aftale om kommunernes økonomi for 2013, at spildevandsforsyningsselskaberne skal have mulighed for at understøtte kommunale investeringer, som har til formål at styrke afledning og håndtering af regnvand. Baggrunden herfor er hensynet til at opretholde hensigtsmæssige ejerforhold. Det har således ikke været hensigten med kommuneaftalen at give spildevandsforsyningsselskaberne mulighed for at eje f.eks. veje eller vandløb.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at den i lovforslaget foreslåede rollefordeling samtidig er velegnet i forhold til formålet om gennemførelse af mere omkostningseffektive løsninger til håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med klimatilpasning og opgradering af spildevandsanlæg. Med dette forslag øges den sammenhængende klimaindsats i forhold til håndtering af regn og skybrud.

I forlængelse af høringen er lovbemærkningerne på mange punkter udvidet og præciseret. Dette har blandt andet medført, at rollefordelingen på en række punkter er klarere beskrevet. Der er således i bemærkningerne også indsat eksempler, der illustrerer rækkevidden af spildevandsforsyningsselskabernes muligheder i henhold til forslaget, herunder bl.a. at spildevandsforsyningsselskaber ikke forventes at ville blive afskåret fra at initiere en proces med henblik på udførelse af projekter efter udmøntningen af de foreslåede regler. Endvidere er det blevet præciseret, i hvilket omfang spildevandsforsyningerne har mulighed for at bistå med drift af de nye projekter. Der henvises til Naturstyrelsens bemærkninger under pkt. b) om tilknyttede aktiviteter.

Som anført i høringssvarene, har den enkelte lodsejer fortsat en meget væsentlig rolle at spille i forhold til at beskytte sin ejendom mod oversvømmelser. Naturstyrelsen kan i denne sammenhæng henvise til, at der er igangsat en kampagne netop med det formål at øge den enkelte lodsejers viden om dette ansvar og om de eksisterende løsningsmuligheder. Nærmere information om denne kampagne om klimatilpasning findes på statens portal klimatilpasning.dk.

b) Udgiftsfordeling og forholdet til vandsektorloven, herunder prisloftsreguleringen og tilknyttede aktiviteter

1) Udgiftsfordeling

(KL, DANVA, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odsherred Kommune, AarhusVand, VandCenterSyd, Holbæk Forsynings A/S, Greve Solrød Forsyning, Landbrug & Fødevarer)

KL finder det beklageligt, at forslaget ikke sikrer, at spildevandsforsyningsselskaberne også i fremtiden har mulighed for fuld finansiering af de nye løsninger. Det er spildevandsforsyningsselskabernes ansvar at håndtere spildevand, og det er derfor hverken

tilfredsstillende for kommunerne eller for selskaberne, at selskaberne efter 2015 ikke har mulighed for at finansiere den spildevandstekniske billigste løsning.

DANVA nævner, at hvis den i lovudkastet foreslåede model med vandselskabers frivillige medvirken skal komme til at virke efter hensigten, er det helt afgørende, at de økonomiske rammevilkår fremstår klare, præcise og entydige. Hvis de økonomiske rammevilkår ikke lever op til disse krav, kan det forventes, at mange vandselskaber vil være stærkt forbeholdne for at undgå økonomiske risici samt administrativt bøvler.

Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Københavns Energi, Aarhus Vand og VandCenterSyd mener ikke, at det i lovforslaget er klart, hvorledes udgiftsfordelingen mellem vandselskab og kommune tænkes håndteret, samt hvordan de fremtidige driftsomkostninger fra klimatilpasninger skal finansieres. VandCenterSyd nævner, at det særligt er uklart hvordan driftsomkostningerne skal indgå i beregningen af de samlede omkostninger, samt at det er uklart, om det er kommunen eller vandselskabet, som skal ”lægge ud” for etableringsomkostningerne ved et givet tiltag til håndtering af tag- og overfladevand.

Københavns Kommune anbefaler, at det gøres klart, at spildevandsselskabernes bidrag til kommunerne skal falde i samme år, som kommunerne har omkostningen, så der ikke opstår et træk på kommunernes likviditet som følge af investeringen. Derudover finder Københavns Kommune at det er afgørende, at anlægsudgifterne ved anlæg, som er godkendt af Forsyningssekretariatet i 2013 og 2014 takstfinansieres uanset, hvornår udgifterne afholdes. Københavns Kommune mener, at lovudkastet ikke tager højde for, hvordan klimatilpasningsprojekterne finansieres i relation til den kommunale økonomi.

Landbrug & Fødevarer nævner, at det grundlæggende er fornuftigt, at der lægges op til at bruge de nødvendige midler på den mest omkostningseffektive måde, men det er helt afgørende, hvordan man konstruerer medfinansieringen, og især under hvilke betingelser en sådan kan finde sted.

Holbæk Forsyning A/S mener, at fælles projekter mellem kommune, ålav og forsyning bør vedligeholdes ud fra samme fordelingsnøgle, der blev anvendt ved gennemførelsen af anlægsprojektet.

Greve Solrød Forsyning nævner, at både med hensyn til projekter i landzone og byzone bør der i forbindelse med fastsættelse af betingelser om udgiftsfordeling tages højde for afledte driftsomkostninger til tilsyn og driftsvaretagelse, herunder oprensning, almen vedligeholdelse, beredskab mv. Det er Greve Solrød Forsynings opfattelse, at en engangssum for afledt drift er vanskelig at beregne for anlæg med en levetid på 50 år eller mere. Det vil være mere hensigtsmæssigt årligt at afregne de faktiske driftsomkostninger. Der kan forud fastlægges betingelser for en udgiftsfordeling.

VandCenterSyd og Landbrug & Fødevarer nævner, at baggrunden for sondringen mellem projekter i byzone og i landzone i det mindste bør forklares. Greve Solrød Forsyning anbefaler, at det præciseres, hvordan der opdeles mellem land og by. Odsherred Kommune spørger, hvor sommerhusområder hører til i denne sammenhæng.

2) Forholdet til vandsektorloven, herunder prisloftsreguleringen og tilknyttede aktiviteter (DANVA, Københavns Kommune, Københavns Energi, Frederiksberg Forsyning, VandCenterSyd, Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer og Dansk Miljøteknologi)

DANVA bemærker umiddelbart, at det eksisterende regelgrundlag i øvrigt kan virke hindrende på implementeringen af lovforslaget. Derfor bør det vurderes, hvilke ændringer der skal gennemføres i reglerne i prisloftbekendtgørelsen m.v.

Landbrug & Fødevarer finder det uklart, hvordan det påtænkes, at reglerne konkret skal administreres, herunder koblingen til vandsektorloven og Forsyningssekretariatets rolle.

Dansk Miljøteknologi understreger, at det ikke er acceptabelt, hvis forslaget fører til en de-facto udvidelse af forsyningsselskabernes mulighed for at udføre tilknyttede aktiviteter, og dette aspekt ønskes belyst i forbindelse med det videre arbejde.

Københavns Kommune og Københavns Energi mener, at det bør afklares, hvordan spildevandsselskabet kan indregne investeringsbidraget i taksterne/prisloftet, for eksempel om bidraget skal aktiveres og afskrives over en årrække eller straksfinansieres, samt om kommunen kan garantere for spildevandsselskabernes eventuelle låne-finansiering af klimatilpasningstiltag

VandCenterSyd anbefaler, at det eksplicit præciseres, at vandselskabernes opgaver vedrørende håndtering af tag- og overfladevand ikke er omfattet af omsætningsloftet, såfremt der er tale om opgaver omfattet af lovforslaget.

Frederiksberg Forsyning A/S anbefaler at den kommende regulering på vandsektorlovens område vil have fokus på fleksibilitet og anvendelighed på faktiske projekter. Frederiksberg Forsynings A/S finder, at det ikke er klart, hvilke klimaprojekter der er omfattet af miljø/servicemål, og anbefaler, at der ikke bør være en egentlig godkendelse af projektet i Forsyningssekretariatet.

Naturstyrelsens bemærkninger

De økonomiske rammevilkår, herunder udgiftsfordelingen mellem selskab og projektejer, vil blive nærmere fastlagt i de udmøntende bekendtgørelser. I bemærkningerne er der i forlængelse af høringen nærmere redegjort for, hvorledes de foreslåede bemyndigelser vedrørende udgiftsfordeling forventes udmøntet. Det er endvidere nærmere beskrevet hvilke udgifter forsyningen kan bidrage til, herunder er der beskrevet et yderligere eksempel med angivelse af udgiftsfordelingen mellem spildevandsforsyningsselskab og projektejer.

For så vidt angår udgiftsfordelingen i forbindelse med vandløb i byzone og veje skal det bemærkes, at det er planen at lade spildevandsforsyningsselskabets andel udgøre op til 100 % af de samlede investeringsudgifter, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand, for projekter, der er igangsat i ordningens første to år. Dette med henblik på at få igangsat en række projekter hurtigst muligt. Herudover er det hensigten, at spildevandsforsyningsselskaberne vil kunne finansiere samtlige driftsudgifter forbundet med håndtering af tag- og overfladevand i de kommunalt ejede anlæg.

Den foreslåede sondring mellem projekter vedr. veje og vandløb i byzone på den ene side og projekter vedr. rekreative arealer og vandløb i landzone på den anden side skyldes først og fremmest, at der vurderes at være særlige hensyn i tætbebyggede områder for gennemførelse af alternative klimatilpasningsløsninger. I landzone og i tilknytning til rekreative områder vil der typisk være mere plads til at anlægge et traditionelt spildevandsanlæg i stedet for at integrere spildevandsløsningen i vandløbet eller i det rekreative areal. For nogle områder med tæt bebyggelse vil denne mulighed være meget vanskelig at gennemføre, og derfor har der for veje og vandløb i byzone været fastlagt bestemmelse om fuld dækning af udgifterne til håndtering af tag- og overfladevand. Sondringen mellem byzone og landzone vil alene gælde for vandløb.

I forlængelse af høringen er der i lovbemærkningerne nærmere redegjort for koblingen til vandsektorloven og reglerne på dette område. Det er blandt andet præciseret, at spildevandsforsyningsselskabernes udgifter til de af forslaget omhandlede klimatilpasningsprojekter vil være miljømål eller servicemål. I de udmøntende bekendtgørelser vil det blive fastsat nærmere, hvordan betalingen til projekter skal foregå. Det er hensigten, at det vil blive fastsat, at spildevandsforsyningsselskabets betaling til dækning af projekters investerings- og driftsudgifter ydes som et tilskud i form af et årligt bidrag. Dette bidrag vil være en driftsudgift for spildevandsforsyningsselskabet i forhold til de omfattende klimatilpasningsprojekter, og dermed vil spildevandsforsyningsselskabet have mulighed for, såfremt betingelserne i øvrigt er opfyldt, at få tillæg til prisloftet.

De udmøntende regler vil fastlægge reguleringen vedrørende gennemførelsen af klimatilpasningsprojekter, der ikke er ejet af spildevandsforsyningsselskabet. Det er hensigten, at der vil blive udstedt vejledende materiale, der nærmere redegør for, hvordan de udmøntende regler skal administreres, herunder for eksempel i forhold til reglerne om prisloftsreguleringen og Forsyningssekretariatets rolle.

For så vidt angår reglerne om tilknyttede aktiviteter, er det ikke hensigten med dette lovforslag at udvide spildevandsforsyningsselskabernes muligheder for at udføre tilknyttede aktiviteter. Naturstyrelsen kan endvidere bemærke, at det i lovbemærkningerne er blevet præciseret i hvilket omfang projekter – inden for rammerne af reglerne i bekendtgørelse om tilknyttede aktiviteter – kan udnytte spildevandsforsyningsselskabernes særlige viden i relation til håndtering af tag- og overfladevand, f.eks. i forbindelse med vejledning til private vejejer eller andre projektere. Ligeledes er det blevet præciseret, at spildevandsforsyningsselskaber kan udnytte uundgåelig driftsmæssig overskudskapacitet til at hjælpe projekter.

Forslaget til ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. giver ikke anledning til ændringer i reglerne om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, herunder prisloftbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om tilknyttede aktiviteter.

c) Anvendelsesområde og dokumentationskrav

(DANVA, Københavns Kommune, Odsherred Kommune, Københavns Energi, Frederiksberg Forsyning, VandCenterSyd, Holbæk Forsyning, Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer, Dansk Byggeri og Haveselskabet)

DANVA, VandCenterSyd og Frederiksberg Forsyning foreslår en minimumsgrænse for projekternes størrelse før dokumentation for omkostningseffektivitet skal udarbejdes, da omkostningerne til udarbejdelse af dokumentation kan være omfattende. Tilsvarende nævner VandCenterSyd, at der for mindre projekter bør kunne fastsættes en fast fordeling af udgifterne mellem kommune og vandselskab for at undgå, at der skal foretages en omfattende opdeling i enkeltposter med henblik på, at Forsyningssekretariatet præcist kan fastslå forsyningens andel.

DANVA og VandCenterSyd påpeger, at kravet i forhold til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget indebærer, at det ikke vil være muligt at finansiere projekter, som skal håndtere skybrud, da disse jo ligger ud over det normale serviceniveau.

Københavns Kommune finder forslaget krav om dokumentation for valg af billigste løsninger uhensigtsmæssig, da der i mange tilfælde ikke findes traditionelle løsninger, der kan håndtere skybrud og klima-tilpasningsudfordringen. Københavns Kommune bemærker endvidere, at hvis der skal foretages en økonomisk analyse af hvert enkelt detailprojekt med henblik på en vurdering af den optimale økonomiske løsning, risikerer analysen at føre til en konklusion, der er ude af sammenhæng med den overordnede samfundsøkonomiske analyse. Københavns Kommune foreslår, at overordnede samfundsøkonomiske analyser ligger til grund for valg af strategi og metode. Københavns Energi finder det også nødvendigt at se på et opland i sin helhed frem for enkeltdele for at kunne foretage den rigtige helhedsorienterede vurdering. DANVA anbefaler også mere klarhed med hensyn til, hvor detaljerede omkostningerne skal fremlægges i forbindelse med omkostningsanalysen.

DANVA stiller en række konkrete spørgsmål, som anbefales nærmere afklaret i relation til den foreslåede model for gennemførelse af klimatilpasningsprojekter, der ikke er ejet af spildevandsforsyningsselskabet. Det drejer sig for eksempel om spørgsmål om, hvor ansvaret for det fastlagte serviceniveau ligger i en given kommune, hvis selskabet ikke tildeles rollen som driftsoperatør samt spørgsmål om hvordan projekternes holdbarhed sikres.

Holbæk Forsyning A/S ønsker afklaret om reglerne kun vil gælde for konstaterede problemer med oversvømmelser, eller om reglerne også vil dække projekter til fremadrettet at kunne imødegå modellerede problemstillinger.

DI finder det vigtigt, at der i forbindelse med det efterfølgende arbejde udarbejdes regler og vejledninger for, hvordan det beregnes og dokumenteres, at den valgte løsning er den, der samlet giver de laveste totaløkonomiske omkostninger. Landbrug & Fødevarer finder det særligt vigtigt, at det dokumenteres, at udgifter til medfinansiering ikke overstiger udgifter til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlæggene, idet denne betingelse er helt afgørende.

Haveselskabet påpeger, at når spildevandsselskaber skal kunne dokumentere, at den alternative løsning er mere omkostningseffektiv end den traditionelle løsning, bør der ikke kun tages hensyn til simple anlægs- og driftsbetragtninger, men som minimum udvikles en model, der både ser på nutidsværdien over en 100 årig tidshorisont og ser på risikostyring ved overskridelse af servicemålene, f.eks. ved skybrudshændelser.

Københavns Energi og Holbæk Forsyning påpeger behovet for, at dokumentationsreglerne bliver enkle og smidige at administrere. Københavns Energi nævner, at kravene til dokumentation for gevinsten ved den ikke-traditionelle løsning skal være så gennemskuelige som muligt. Haveselskabet foreslår det princip, at kommuner og forsyningsselskaber i fællesskab finder ud af de mest effektive løsninger, så der undgås at skabe unødigt ekstra bureaukrati.

Dansk Industri anbefaler, at reglerne udformes, så de fremmer innovation og implementering af nye løsninger. Dansk Byggeri påpeger, at det er vigtigt, at der er stor fokus på alene at gennemføre de løsninger, der giver mest effekt for pengene. Dansk Byggeri foreslår, at lovforslaget ændres således, at miljøministeren skal fastsætte regler om dokumentation, og at dokumentationskravene præciseres.

Københavns Kommune foreslår, at den i bemærkningerne nævnte begrænsning på op til 1 % af en kommunes veje eller vandløb i byzone øges til mindst det dobbelte i 2013-2014.

Haveselskabet ønsker, at det bliver præciseret i bemærkningerne, at lovforslaget, ud over veje, vandløb og rekreative arealer, også omfatter anlæg på privat grund. Københavns Kommune nævner, at det ikke fremgår, om etablering af klimatilpasningsløsninger på privat fællesvej er afhængig af ejertilsagn for at gennemføre et tiltag på privat område.

DANVA anbefaler ligeledes, at forholdet til spildevandsplanen beskrives nærmere. Desuden ønskes det klargjort, hvorvidt reglerne også gælder for fremadrettede oversvømmelser, herunder havstigninger.

Odsherred Kommune nævner, at oversvømmelsesproblemer er ignoreret i mange sommerhusområder, men at lovforslaget kan blive anvendeligt for håndtering af overfladevand i de sommerhusområder, der fremover skal kloakeres.

Naturstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår den foreslåede bemyndigelse til fastsættelse af enkle krav til dokumentation for bl.a. omkostningseffektivitet, skal det bemærkes, at lovbemærkningerne er præciseret således, at det nu fremgår, at det forventes, at der ved ansøgning ved Forsyningssekretariatet om tillæg til prisloftet vil komme til at gælde tre krav.

Det er blevet præciseret, at det er hensigten, at der for det første vil gælde et krav om, at spildevandsforsyningsselskabet skal kunne *sandsynliggøre*, at det valgte projekt er mere omkostningseffektivt end et traditionelt anlæg, som lever op til samme serviceniveau, som det valgte projekt. Da der alene er tale om en sandsynliggørelse, vil det ikke være nødvendigt med en økonomisk bagatelgrænse. Med henblik på at sandsynliggøre, at det valgte projekt er omkostningseffektivt, er det endvidere i lovbemærkningerne blevet præciseret, at det valgte projekt dog i nogle tilfælde kan være en del af en større plan, som samlet set er den mest omkostningseffektive, selvom enkelte projekter i den samlede plan isoleret set ikke ville vise omkostningseffektivitet.

For det andet vil spildevandsforsyningsselskabet skulle *dokumentere*, at alle udgifter, som selskabet betaler for, er nødvendige at hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, herunder skal der indgå

et budget for projektet, opdelt i udgifter, med henblik på, at Forsyningssekretariatet kan se, at spildevandsforsyningsselskabet alene betaler for de nødvendige udgifter.

For det tredje vil der skulle indgå en kommunal beslutning om, at kommunen er enig i, at projektet er relevant og ønsket af kommunen. På længere sigt vil denne beslutning skulle fremgå af spildevandsplanen, men med henblik på hurtigst muligt at få sat projekter i gang, vil en kommunal beslutning være nok på kort sigt.

Til spørgsmålet om, hvorvidt der kan fastsættes en fast fordelingsnøgle mellem projekter og spildevandsforsyningsselskab for at undgå omfattende omkostninger til fordeling af udgifter, kan der henvises til, at det i lovbemærkningerne er blevet præciseret, at der alene er tale om en mere simpel sandsynliggørelse af omkostningseffektivitet. Naturstyrelsen vil løbende vurdere behovet for at fastsætte nærmere regler, paradigmer eller lignende med henblik på at lette administrationen.

I lovforslagets bemærkninger er det blevet nærmere beskrevet, hvorledes kravene vedrørende ”sædvanlig afhjælpning”, ”nødvendighed”, ”serviceniveau” og ”meromkostninger” forventes fastlagt af ministeren. Herunder er blevet beskrevet, at der med sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlæg menes, at spildevandsforsyningsselskabet skal beskrive og beregne udgifter til et fiktivt traditionelt anlæg, som ville leve op til samme serviceniveau, som det valgte projekt gør. Ligeledes er der beskrevet yderligere eksempel til belysning af, hvilke udgifter der kan være nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

Endvidere er det blevet præciseret, at begrænsningen i årene 2013-2014 på 1 % veje og vandløb i byzone er en årlig grænse, svarende til årligt ca. 700 km på landsplan.

Det skal bemærkes, at projekter i lokal afledning af regnvand på privat grund ikke er omfattet af lovforslaget. Der vil derfor ikke blive fastsat regler vedrørende dette område. For så vidt angår havvandsstigninger, kan sådanne ikke omfattes af de udmøntende regler. Dog gælder det, at havvand i vandløb også kan omfattes af projekter i vandløb vedr. spildevandsforsyningsselskabets indsats til håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsanlæg.

Til kommentaren om, at de nye regler bør udformes med henblik på at understøtte innovation bedst muligt, skal der henvises til, at det af bemærkninger om økonomiske konsekvenser for erhvervslivet fremgår, at det forventes, at udmøntningen af bemyndigelsen vil skabe bedre rammer for den fremtidige klimatilpasningsindsats og dermed grundlaget for et øget aktivitetsniveau hos virksomheder med kernekompetencer inden for klimatilpasningsområdet (rådgivere, entreprenører mv.). Endvidere kan der henvises til, at der ved vurderingen af, om nye områder kan inddrages under reglerne, dels vil blive lagt vægt på, om klimatilpasningsløsningen er blevet relevant på baggrund af den teknologiske udvikling

d) Økonomiske konsekvenser af lovforslaget (Dansk Industri og Landbrug & Fødevarer)

Dansk Industri er ikke enig i, at der ikke er negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, og mener, at denne lovændring ikke kan ses løst fra kommuneaftalen og den generelle forventning om øget investering i klimatilpasning. Med de eksisterende regler for fordeling af den samlede

spildevandsregning, vil der være betydelige negative konsekvenser for erhvervslivet, specielt de store vandforbrugende industrier på blandt andet fødevarerområdet.

Landbrug & Fødevarer finder, at dette lovforslag vil medføre højere spildevandspriser, og mener desuden, at vurderingen af de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet er særdeles mangelfuldt beskrevet.

Frederiksberg Kommune bemærker, at en mere realistisk vurdering af besparelspotentialer er ønskelig. Det anbefales endvidere, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til det forestående arbejde. DANVA opfordrer til, at det angivne besparelspotentialer dokumenteres nærmere.

Københavns Kommune ser udfordringer ved en manglende model for indmelding af investeringerne i relation til klimatilpasningsprojekter inden for den tildelte ramme. Københavns Kommune foreslår derfor, at der fra begyndelsen af perioden findes en model for, hvordan man har tænkt sig at styre kommunernes og forsyningernes investeringer inden for den tildelte ramme.

Landbrug & Fødevarer påpeger også, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvordan man vil sikre sig, at der ikke investeres mere end de 2,5 mia. kr. som kommuneaftalen 2013 åbner op for.

Naturstyrelsens bemærkninger

Det fremgår af lovforslaget, at det i betalingsloven fastsættes som et ufravigeligt krav, at spildevandsforsyningsselskabernes finansielle deltagelse i de omhandlende klimatilpasningsprojekter vedrørende tag- og overfladevand forudsætter, at selskabets udgifter til projektet ikke må overstige selskabets udgifter til sædvanlig afhjælpning. Dette er baggrunden for, at det vurderes, at lovændringen og udmøntningen må forventes at reducere spildevandsforsyningsselskabernes i øvrigt forventede højere udgifter relateret til håndtering af øgede mængder af tag- og overfladevand i spildevandsanlæggene.

I forlængelse af høringen er der i lovforslaget redegjort for lovforslagets relation til det øgede fokus på klimatilpasning og i sammenhæng med Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL for så vidt angår investeringsløftet på 2,5 mia. kr., og deraf følgende større omkostninger for erhvervslivet og andre brugere af spildevandsforsyningen.

Naturstyrelsen vil i samarbejde med kommuner og vandselskaber undersøge, hvordan der kan opnås det bedst mulige overblik over de øgede investeringer. De enkelte spildevandsprojekter vil imidlertid ofte indeholde både klimatilpasningselementer og almindelige spildevandselementer, hvorfor det er vanskeligt på en enkel og ubureaukratisk måde at opgøre et samlet tal for investeringer i klimatilpasning.

For så vidt angår bemærkningerne om Aftale om kommunernes økonomi for 2013 mellem regeringen og KL bemærkes det, at der ikke er fastlagt et loft for investeringer.

Med hensyn til opfordringen til at dokumentere besparelspotentialer skal Naturstyrelsen bemærke, at COWI har analyseret en række cases for Naturstyrelsen til nærmere belysning af potentialer for besparelse. For én af de analyserede cases estimeres en besparelse på af størrelsesorden 50-75 mio.

kr. COWI har vurderet, at et tilsvarende projekt kan være relevant i de 10-20 tættest befolkede bycentre. De økonomiske bemærkninger er præciseret med henblik på at afspejle dette.

e) Betalingsstrukturen i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber
(Dansk Industri og Landbrug & Fødevarer)

Dansk Industri mener, at der i dette lovforslag skal indarbejdes en ændret fordeling af regningen for den takstfinansierede klimatilpasningsindsats. Selv om dette lovforslag ikke i sig selv øger den samlede spildevandsbehandlingsudgift, skal lovforslaget ses i sammenhæng med kommuneaftalens beslutning om at øge investeringerne med 2,5 mia. kr. i 2013. Derfor er en forudsætning for, at DI støtter en ændring af de nu gældende regler for, hvad der kan takstfinansieres, at det samtidig sker en ændring af reglerne for betaling for spildevandshåndteringen.

Landbrug & Fødevarer opfordrer som tidligere nævnt til at der hurtigst muligt – og inden dette lovforslag vedtages - følges op på spildevandsudvalgets analyser med en ny takstmodel, der sikrer en mere rimelig fordeling af omkostningerne. Landbrug & Fødevarer skal med henvisning til Standley-dommen (C-293/97) gøre opmærksom på, at foreningen finder den store skævvridning af omkostningsfordelingen i et spildevandsselskab yderst betænkeligt også set i forhold til EU-retten. Med henvisning til betalingsreglerne og de brede bemyndigelser, kan Landbrug & Fødevarer ikke bakke op om det lovforslag, der var i høring.

Landbrug & Fødevarer og Dansk Industri mener, at man med lovforslaget vælter en uforholdsmæssig stor andel af omkostningerne til klimatilpasning over på fødevarerhvervet.

Naturstyrelsens bemærkninger

Forslaget om en ændret betalingsstruktur ligger uden for rammerne af dette lovforslag. Regeringen har nedsat et vækstteam for vand-, bio- og miljøløsninger. Vækstteamet afleverede den 15. november sin rapport til regeringen, hvor der bl.a. indgår en anbefaling om at undersøge muligheder for at overgå til den såkaldte trappemodel, der ændrer betalingsstrukturen.

f) Øvrige forhold

1) Bemyndigelser

Danske Industri opfordrer til, at der i lovbemærkningerne sikres klare afgrænsninger af de foreslåede bemyndigelses rækkevidde.

Landbrug & Fødevarer finder det meget beklageligt, at lovforslaget giver ministeren brede bemyndigelser, der efterfølgende udmøntes i en bekendtgørelse uden samme folketingsbehandling som et lovforslag. Hvordan disse bemyndigelser konkret udmøntes, vil have store økonomiske konsekvenser for dansk erhvervsliv, hvorfor landets politikere bør have mulighed for at blive hørt.

DANVA finder det helt afgørende, at de kommende bekendtgørelser mv. udarbejdes under inddragelse af branchen. Det bør skrives ind i lovbemærkningerne, at branchen skal inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelserne.

2) Frivillighed

Københavns Kommune mener, at frivillighedsprincippet gør det vanskeligt for kommunerne at opnå plansikkerhed. Der skal arbejdes på en helhedsløsning, da klimatilpasning berører hele byen/landet og ikke kun dele af den. Frivillighedsprincippet kan også gøre det vanskeligt for kommunen at få valgt bestemte løsninger. Frederiksberg Kommune bemærker, at det kan være vanskeligt at skelne mellem, hvorvidt et projekt eller en aftale er indgået som resultat af et bindende mål eller en frivillig aftale.

Landbrug & Fødevarer skal i forbindelse med frivillighedsprincippet henlede opmærksomheden på den uhensigtsmæssige interessesammenblanding, der kan forekomme i de forsyninger, hvor bestyrelsen er udpeget af kommunalbestyrelsen. Det beklages, at forbrugerindflydelsen i bestyrelserne først skal være på plads ved årsskiftet, ligesom store vandforbrugere ikke automatisk er sikret en plads i bestyrelsen.

VandCenterSyd bemærker, at frivillighedsprincippet skal ses i forhold til kommunernes ejerskab af selskaberne, og at der således i praksis er meget stor lydørhed fra selskaberne overfor kommunernes ønsker.

3) Vejevand

VandCenterSyd påpeger, at veje indgår som et væsentligt element i håndteringen af tag- og overfladevand. I dag hører ansvaret for vejafvandingen under vejmyndigheden, uanset at vejevand særligt i byområderne ofte afledes til vandselskabernes ledningsnet. DANVA anbefaler, at det beskrives, hvorvidt de takstmidler, der går til for eksempel skybrudsveje, skal indgå i beregningsgrundlaget for vejbidrag.

Dansk Miljøteknologi gør opmærksom på, at øget afledning af regnvand uden om kloakker og renselanlæg aktualiserer spørgsmålet om bedre rensning af regnvand og behovet for mere præcis regulering. Der opfordres desuden til, at der udarbejdes en oversigt over gældende regler for nedsvivning og udledning af regnvand og mulige forbedringer.

Odsherred Kommune mener, at det bør overvejes om vejafvandingsbidraget fra anlæg i sommerhusområder, med primært grusveje, kunne anvendes direkte til klimatilpasningsprojekter til håndtering af vandproblemer.

4) Kort frist

Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer samt Advokatrådet/Advokatsamfundet kritiserer skarpt, at lovforslaget sendes i høring med så kort en frist. Dette har vanskeliggjort arbejdet med at afgive et gennearbejdet høringssvar. Dette er især problematisk, fordi forslaget er relativt komplekst og samtidig har stor betydning for mange medlemmer. Advokatrådet/Advokatsamfundet påpeger, at en sådan frist i realiteten udelukker en nærmere stillingtagen til lovforslaget, idet der samtidigt henvises til regeringsgrundlagets bemærkninger om god regeringsførelse.

Naturstyrelsens bemærkninger

I forhold til bemærkningerne vedrørende rækkevidden af miljøministerens bemyndigelse er der gennemført en præcisering i lovforslaget, hvorefter forslaget omfatter projekter, der er egnede til håndtering af tag- og overfladevand. Ministeren vil ved udmøntningen således skulle fastsætte afgrænsningen heraf. Det er præciseret i lovforslaget, at det i første omgang vil dreje sig om veje,

vandløb og rekreative områder. Det er herudover præciseret, at denne bemyndigelse *ikke* vil kunne omfatte projekter vedrørende lokal afledning af regnvand på privat grund.

Endvidere er nogle af bestemmelserne ændret, således at det nu er fastsat direkte i loven, at der kan endvidere indregnes spildevandsforsyningsselskabets udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, ligesom der i lovbemærkningerne i vid udstrækning er gennemført en uddybning og præcisering af de foreslåede bemyndigelses rækkevidde. De udmøntende bekendtgørelser vil blive sendt i høring hos og så vidt muligt udarbejdet i samarbejde med berørte organisationer og myndigheder m.v. Det skal desuden bemærkes, at det i lovforslaget er blevet beskrevet tydeligere, i hvilke tilfælde bemyndigelserne indebærer en pligt for miljøministeren, og i hvilke ministeren kan vælge at fastsætte regler.

For så vidt angår spørgsmålet om frivillighedsprincippet og betydningen for kommunens plansikkerhed bemærkes det, at den forventede udmøntning af de foreslåede regler, har til hensigt at aflaste spildevandsforsyningsselskabers afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlæggene, og at det derfor må være det enkelte spildevandsforsyningsselskab, der træffer den endelige afgørelse af, om selskabet ønsker at medfinansiere en given løsning. Såfremt kommuner havde mulighed for at pålægge et spildevandsforsyningsselskab at medfinansiere et givent projekt, ville der kunne opstå tvivl om, hvorvidt projektet er spildevandsforsyningsøkonomisk den bedste løsning. Dette er baggrunden for, at de forventede udmøntende regler vil være frivillige for spildevandsforsyningsselskaberne.

Desuden henvises for så vidt angår frivillighedsprincippet til, at det grundlæggende forhold mellem kommunerne og spildevandsforsyningsselskaberne er fastlagt i vandsektorloven, og de forhold, der er omfattet af dette forslag, vurderes ikke at give anledning til at ændre de i vandsektorloven fastlagte regler herom.

I forhold til bemærkningerne om vejvand m.v. skal Naturstyrelsen bemærke, at forslaget ikke berører reglen om beregning af vejbidrag. For så vidt angår øget afledning af regnvand har Naturstyrelsen fokus på de miljømæssige udfordringer forbundet med håndtering af regnvand uden for kloaknettet, herunder med rensning og nedsivning. I årets uddeling af støtte til teknologiprojekter under Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) gives for eksempel støtte til tre forskellige projekter til udvikling af nye typer af filtre til rensning af vejvand. Reglerne om nedsivning og udledning af regnvand fremgår af miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 samt udmøntende bekendtgørelser.

I forhold til bemærkningerne om kort frist skal Naturstyrelsen igen beklage den meget stramme tidsplan. For at kompensere for den korte høringsfrist inviterede Naturstyrelsen alle høringsparter til et informationsmøde i høringsperioden. Dette skete med henblik på at give høringsparterne en ekstraordinær mulighed for at orientere sig om forslaget.